

TUOMAAN EVANKELIUMI

Käännös Antti Marjanen ja Risto Uro

Elävä Jeesus puhui nämä salaiset sanat, ja Didymos Juudas Tuomas kirjoitti ne muistiin.

- (1) Hän sanoi: »Joka löytää näiden sanojen selityksen, se ei ole näkevä kuolemaa.»
- (2) Jeesus sanoi: »Älköön etsijä lakatko etsimästä ennen kuin löytää. Kun hän löytää, hän joutuu hämmennyksiin. Hämmennystä seuraa ihmettely, ja lopulta hän hallitsee kaikkea.»
- (3) Jeesus sanoi: »Teidän johtajanne saattavat sanoa teille: 'Valtakunta on taivaassa', mutta silloinhan taivaan linnut ehtivät sinne ennen teitä. He voivat myös sanoa: 'Se on meressä', mutta silloin kalat ehtivät sinne ennen teitä. Tosiasiassa valtakunta on sekä teidän sisällänne että teidän ulkopuolellanne. »Kun opitte tuntemaan itsenne, silloin teidät tunnetaan ja te ymmärrätte olevanne elävän Isän lapsia. Jollette opi tuntemaan itseänne, te elätte köyhyydessä ja olette köyhyys.»
- (4) Jeesus sanoi: »Vanha mies ei epäröi kysyä seitsemän päivän ikäiseltä pieneltä lapselta, mistä elämän löytää, ja hän saa elää. Näin monet ensimmäiset tulevat viimeisiksi," eikä ensimmäisellä ja viimeisellä eroa.»
- (5) Jeesus sanoi: »Tiedä, mitä edessäsi on, ja niin se, mikä on sinulta salattua, paljastuu sinulle. Ei ole nimittäin mitään salattua, mikä ei tule ilmi.»
- (6) Hänen oppilaansa kysyivät häneltä: »Haluatko meidän paastoavan? Kuinka meidän tulee rukoilla ja antaa almuja? Mitä ruokasäädöksiä meidän on noudatettava?» Jeesus vastasi: »Älkää valehdelko älkääkään tehkö sitä, mitä vihaatte," sillä kaikki on paljastettua taivaan (totuuden) edessä. Ei ole nimittäin mitään salattua, mikä ei tule ilmi, eikä mitään kätkeytyä, mikä jää paljastumatta.»
- (7) Jeesus sanoi: »Onnellinen se leijona, jonka ihminen syö ja josta näin tulee ihminen. Mutta kirottu se ihminen, jonka leijona syö ja näin muuttuu ihmiseksi.»
- (8) Hän sanoi: »Ihminen on kuin viisas kalastaja, joka heitti verkkonsa mereen. Kun hän veti sen ylös, se oli täynnä pieniä kaloja. Niiden joukosta viisas kalastaja löysi yhden suuren, hyvän kalan. Epäröimättä hän valitsi ison kalan ja heitti kaikki pienet kalat takaisin mereen. Jolla on korvat kuulla, se kuulioon.»
- (9) Jeesus sanoi: »Kylväjä lähti, otti kourallisen siemeniä ja kylvi ne. Jotkin putosivat tielle, ja linnut tulivat ja nokkivat ne suuhunsa. Toiset putosivat kalliolle. Ne eivät juurtuneet eivätkä kasvaneet tähkää. Toiset putosivat orjantappuroihin. Nämä tukahduttivat siemenet, ja madot söivät ne. Toiset taas putosivat hyvään maahan, joka antoi hyvän sadon. Ne siemenet tuottivat mikä kuusikymmentä, mikä satakaksikymmentä jyvää.»
- (10) Jeesus sanoi: »Minä olen heittänyt maailmaan tulen ja vartioin sitä, kunnes se leimahtaa liekkiin.»
- (11) Jeesus sanoi: »Taivas häviää, ja häviää se, mikä on taivaan yläpuolella. Kuolleet eivät elä, eivätkä elävät tule kuolemaan. Silloin kun söitte kuollutta, teitte sen eläväksi. Mitä teette, kun tulette valoon? Silloin kun olitte yksi, teistä tuli kaksi. Mitä teette, kun olette kaksi?»
- (12) Oppilaat kysyivät Jeesukselta: »Tiedämme, että lähdet luotamme. Kenestä tulee sitten johtajamme?» Jeesus vastasi heille: »Missä olettekin, teidän tulee mennä Jaakob Vanhurskaan luo. Hänen tähtensä taivas ja maa ovat syntyneet.»
- (13) Jeesus sanoi oppilailleen: »Verratkaa minua johonkin ja kertokaa, millainen olen.» Simon Pietari sanoi hänelle: »Olet kuin oikeudenmukainen sanansaattaja.» Matteus sanoi: »Olet kuin viisas filosofi.» Tuomas sanoi: »Opettaja, en pysty sanoin kuvaamaan, millainen olet.» Jeesus vastasi Tuomalle: »En minä ole sinun opettajasi. Olet juonut poreilevasta lähteestä, jonka minä olen mitannut, ja juopunut siitä.» Jeesus otti Tuomaan erilleen ja lausui hänelle kolme sanaa. Kun Tuomas palasi toveriensa luo, nämä kysyivät häneltä: »Mitä Jeesus sanoi sinulle?» Tuomas vastasi heille: »Jos minä kertoisin teille yhdenkin niistä sanoista, jotka hän lausui minulle, te ottaisitte kiviä ja heittäisitte niillä minua. Mutta kivistä lähtisi tuli, joka polttaisi teidät.»

- (14) Jeesus sanoi heille: »Jos paastatte, syllistytte syntiin. Jos rukoilette, teidät tuomitaan. Jos annatte almuja, aiheutatte vahinkoa hengellenne. »Kun menette johonkin maahan ja vaellatte paikasta toiseen, syökää, mitä teille tarjotaan ja parantakaa sairaut siellä, missä teidät toivotetaan tervetulleiksi. Se, mikä menee suustanne sisään, ei saastuta teitä; teidät saastuttaa se, mikä tulee suustanne ulos.»
- (15) Jeesus sanoi: »Kun näette hänet, jota nainen ei ole synnyttänyt, kumartukaa maahan ja palvokaa häntä. Hän on teidän Isänne.»
- (16) Jeesus sanoi: »Ihmiset ehkä luulevat, että olen tullut tuomaan rauhaa maailmaan. He eivät tiedä, että olen tullut tuomaan maan päälle riitaa: tulen, miekan ja sodan. Jos talossa on viisi ihmistä, kolme tulee olemaan kahta vastaan ja kaksi kolmea, isä poikaa ja poika isää vastaan. Yksinäiset tulevat kestäämään.»
- (17) Jeesus sanoi: »Minä annan teille, mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut, mitä käsi ei ole koskenut ja mitä ihmissydän ei ole voinut aavistaa.»
- (18) Oppilaat sanoivat Jeesukselle: »Kerro meille, millainen lopullinen päämäärämme on.» Jeesus sanoi: »Oletteko jo löytäneet alun, kun kerran kysytte lopusta? Loppu on siellä, mistä kaikki on saanut alkunsa. Onnellinen se, joka tavoittaa alun. Hän saa tuntea myös lopun eikä ole näkevä kuolemaa.»
- (19) Jeesus sanoi: »Onnellinen se, joka oli olemassa jo ennen kuin syntyi. Jos te tulette oppilaikseni ja kuuntelette minun sanojani, nämä kivet palvelevat teitä. Teillä on paratiisissa viisi puuta, jotka pysyvät huojumatta kesät talvet ja joiden lehdet eivät varise. Joka ne tuntee, ei ole näkevä kuolemaa.»
- (20) Oppilaat sanoivat Jeesukselle: »Kerro meille, millainen on taivasten valtakunta.» Jeesus sanoi heille: »Se on kuin sinapin siemen, <joka on> pienin kaikista siemenistä. Mutta kun se putoaa muokattuun maahan, maasta nousee suuri kasvi, jonka oksat tarjoavat suojan taivaan linnuille.»
- (21) Maria kysyi Jeesukselta: »Millaisia ovat sinun oppilaasi?» Jeesus vastasi: »He ovat kuin lapsia, jotka ovat asettuneet vieraalle pellolle. Kun pellon omistajat tulevat, he sanovat: 'Antakaa meille meidän peltomme'. Lapset riisuutuvat heidän edessään ja näin antavat takaisin heidän peltonsa. »Siksi sanon teille: Jos talon herra tietää, että varas on tulossa, hän on varuillaan. Kun varas tulee, hän ei salli tämän tunkeutua taloon, valtakuntaansa, ja viedä pois hänen tavaroitaan. Varokaa siis tekin maailmaa ja olkaa valmiit puolustamaan itseänne, etteivät rosvot pääse luoksenne. Muuten he saavat sen hyvän, jota te odotatte. »Toivottavasti joukostanne löytyy sellainen, jolla on viisautta! Kun vilja kypsyy, hän tuli joutuin sirppi kädessään ja korjasi sadon. Jolla on korvat kuulla, se kuulכון!»
- (22) Jeesus näki, kun pieniä lapsia imetettiin, ja sanoi oppilailleen: »Nämä imeväiset ovat kuin ne, jotka ovat menossa valtakuntaan.» Oppilaat kysyivät häneltä: »Tulemmeko siis jälleen lapsiksi, kun saavumme valtakuntaan?» Jeesus sanoi heille: »Kun teette kaksi yhdeksi, sisäpuolen samanlaiseksi kuin ulkopuolen, ulkopuolen samanlaiseksi kuin sisäpuolen, yläpuolen samanlaiseksi kuin alapuolen, toisin sanoen, teette miehen ja naisen yhdeksi, ettei mies ole mies eikä nainen nainen ja kun teette silmiä silmän paikalle, käden käden paikalle, jalan jalan paikalle ja kuvan kuvan paikalle, silloin pääsette sisälle valtakuntaan.»
- (23) Jeesus sanoi: »Minä valitsen teidät, yhden tuhannesta ja kaksi kymmenestä tuhannesta, ja valitut tulevat olemaan yksin maailmassa.»
- (24) Hänen oppilaansa sanoivat: »Näytä meille paikka, josta olet tullut. Meidän täytyy etsiä sitä.» Hän sanoi heille: »Jolla on korvat, se kuulכון. Ihminen, jossa on valo, valaisee koko maailman. Ellei hän valaise, vallitsee pimeys.»
- (25) Jeesus sanoi: »Rakasta veljeäsi niin kuin sieluasi, suojele häntä kuin silmäterääsi.»
- (26) Jeesus sanoi: »Näet kyllä roskan veljesi silmässä, mutta et hirttä omassasi. Kun otat hirren pois omasta silmästäsi, silloin näet ottaa pois roskan myös veljesi silmästä.»
- (27) <Jeesus sanoi:> »Jos ette pakene maailmaa, ette löydä valtakuntaa. Jos ette viettä sapattia oikein, ette näe Isää.»
- (28) Jeesus sanoi: »Minä tulin ihmisten keskelle ja ilmestyin heille ihmisenä. Havaitsin, että kaikki olivat juopuneita. Yhtään janoista en heidän joukostaan löytänyt. Sieluni tunsu tuskaa ihmisten tähden, sillä he olivat sisäisesti sokeita ja kykenemättömiä näkemään. Tyhjinä he ovat tulleet maailmaan, ja tyhjinä he

aikovat kerran maailmasta lähteä. Nyt he kuitenkin ovat juovuksissa. Mutta kun he lakkaavat juomasta viiniään, he kääntyvät.»

(29) Jeesus sanoi: »Jos liha on syntynyt hengen tähden, se on ihme. Vielä suurempi ihme on, jos henki on syntynyt ruumiin tähden. Mutta sitä minä todella ihmettelen, kuinka näin suuri rikkaus on voinut asettua asumaan tähän köyhyyteen.»

(30) Jeesus sanoi: »Missä on kolme jumalaa, siellä jumalat ovat jumalia. Minä olen läsnä siellä, missä on kaksi tai yksi.»

(31) Jeesus sanoi: »Ei profeettaa hyväksytä kotiseudullaan, eikä lääkäri paranna niitä, jotka tuntevat hänet.»

(32) Jeesus sanoi: »Ei sellainen kaupunki voi sortua eikä jäädä kätköön, joka on tukevasti rakennettu korkealle vuorelle.

(33) Jeesus sanoi: »Mitä kuulet kuiskattavan korvaasi, se huuda julki katoilta. Eihän kukaan sytytä lamppua vain pannakseen sen vakan alle tai muualle piiloon. Lampunjalkaan se pannaan, niin että jokainen sisään tuleva ja ulos lähtevä näkee sen valon.»

(34) Jeesus sanoi: »Jos sokea taluttaa toista sokeaa, molemmat putoavat kuoppaan.»

(35) Jeesus sanoi: »Ei kukaan voi tunkeutua voimakkaan miehen taloon ja ryöstää sitä väkivalloin, ellei ensin sido hänen käsiään. Kun se on tehty, talon voi tyhjentää putipuhtaaksi. »

(36) Jeesus sanoi: »Älkää murehtiko aamuvarhaisesta iltamyöhäiseen, millä itsenne vaatettaisitte.»

(37) Hänen oppilaansa kysyivät: »Milloin paljastat meille todellisen olemuksesi, milloin saamme nähdä sinut?» Jeesus sanoi: »Kun riisuudutte tuntematta häpeää, otatte pois vaatteenne, pudotatte ne pienten •lasten tavoin jalkojenne alle ja tallotte niitä, silloin [saatte nähdä] elävän Isän Pojan, ettekä enää pelkää.»

(38) Jeesus sanoi: »Te olette usein halunneet kuulla näitä sanoja, jotka puhun teille, eikä teillä ole ketään toista, jolta voisitte ne kuulla, Tulee aika, jolloin te etsitte minua, mutta ette löydä.»

(39) Jeesus sanoi: »Fariseukset ja lainopettajat ovat saaneet haltuunsa tiedon avaimet mutta kätkeneet ne. Itse he eivät ole menneet sisälle eivätkä ole päästäneet sisälle niitäkään, jotka olisivat sinne halunneet. Mutta olkaa te viekkaita kuin käärmeitä ja viattomia kuin kyyhkys.»

(40) Jeesus sanoi: »Viiniköynnös istutettiin erilleen Isästä. Koska se ei ole juurtunut lujasti, se revitään juurineen irti ja se kuihtuu pois.»

(41) Jeesus sanoi: »Jolla on, sille annetaan lisää. Jolla ei ole, siltä otetaan pois sekin vähä, mitä hänellä on.»

(42) Jeesus sanoi: »Vaeltakaa, älkää pysähtykö!»

(43) Hänen oppilaansa kysyivät häneltä: »Kuka oikein olet, kun opetat meille tällaisia <Jeesus vastasi heille:> »Te ette pysty päättelemään sanoistani, kuka minä olen. Te olette alkaneet muistuttaa juutalaisia. He joko rakastavat puuta ja vihaavat sen hedelmää tai rakastavat hedelmää ja vihaavat puuta.»

(44) Jeesus sanoi: »Joka herjaa Isää, sille annetaan anteeksi. Joka herjaa Poikaa, sillekin annetaan anteeksi. Mutta joka herjaa Pyhää Henkeä, sille ei anteeksi anneta, ei maan päällä eikä taivaassa.»

(45) Jeesus sanoi: »Ei orjantappuroista poimita viinirypäleitä eikä ohdakkeista koota viikunoita, sillä kumpikaan ei tuota hedelmää. Hyvä ihminen tuo sydämensä varastosta esiin hyvää. Paha ihminen sen sijaan on varastoinut sydämensä täyteen pahuutta, joka tulee esiin pahana puheena. Pahuus nousee esiin täpötäydestä sydäimestä.»

(46) Jeesus sanoi: »Ei yksikään ihminen, aina Adamista Johannes Kastajaan saakka, ole Johannes Kastajaa suurempi. Johanneksen ei tarvitsisi nöyrytyä kenenkään edessä. Olen kuitenkin sanonut, että jokainen teistä, joka tulee lapseksi, on tunteva valtakunnan ja näin oleva Johannesta suurempi.»

(47) Jeesus sanoi: »Kukaan ei voi nousta kahden hevosen selkään tai jännittää kahta jousta. Orja ei voi palvella kahta isäntää. Toista hän kunnioittaa ja toista halveksii. Ei kukaan, joka juo vanhaa viiniä, halua heti sen jälkeen saada uutta. Uutta viiniä ei lasketa vanhoihin leileihin, etteivät ne repeäisi, eikä vanhaa viiniä lasketa uuteen leiliin, ettei viini pilaantuisi. Vanhalla kankaanpalalla ei paikata uutta vaatetta, sillä silloin syntyy uusi repeämä.»

- (48) Jeesus sanoi: »Jos kaksi samassa talossa asuvaa tekee sovinnon keskenään, he voivat sanoa vuorelle: 'Siirry muualle', ja se siirtyy.»
- (49) Jeesus sanoi: »Onnellisia olette te yksinäiset ja valitut, sillä te löydätte valtakunnan. Sieltä te olette, ja sinne te palaatte.»
- (50) Jeesus sanoi: »Jos teiltä kysytään: 'Mistä olette tulleet?', niin vastatkaa: ' Me olemme tulleet valosta, sieltä, missä valo syntyi itsestään. Valo otti [paikkansa] ja näyttäytyi heidän kuvassaan.' Jos teiltä kysytään: 'Oletteko te se valo?', niin vastatkaa: 'Me olemme sen lapsia ja elävän Isän valittuja.' Jos teiltä kysytään: 'mikä todistaa teissä Isästä?' , niin vastatkaa: 'Sekä liike että lepo.'»
- (51) Hänen oppilaansa kysyivät häneltä: »Milloin kuolleet pääsevät lepoon? Milloin uusi maailma ilmestyy?» Hän vastasi heille: »Se, mitä odotatte, on jo tullut, mutta te ette sitä käsitä.»
- (52) Hänen oppilaansa sanoivat hänelle: »Kaksikymmentäneljä profeettaa on julistanut Israelissa, ja he kaikki ovat puhuneet sinun innoittamiasi.» Hän sanoi heille: »Te olette alkaneet puhua kuolleista, mutta hylänneet sen, joka on elävänä edessä.»
- (53) Hänen oppilaansa kysyivät häneltä: »Onko ympärileikkauksesta mitään hyötyä?» Hän sanoi heille: »Jos siitä olisi hyötyä, ihmiset syntyisivät ympärileikattuina. Todella hyödyllinen sen sijaan on se oikea ympärileikkaus, jonka henki saa aikaan. »
- (54) Jeesus sanoi: »Onnellisia olette te köyhät, sillä teidän on taivasten valtakunta.»
- (55) Jeesus sanoi: »Ei kukaan voi olla minun oppilaani niin, ettei joutuisi vihaamaan isäänsä ja äitiään. Minulle ei kelpaa sellainen, joka ei vihaa veljiään ja sisariaan eikä kannan ristiään minun laillani.»
- (56) Jeesus sanoi: 'Joka on tullut tuntemaan maailman, se on löytänyt vain kuolleen ruumiin. Joka on löytänyt kuolleen ruumiin, sille maailma ei ole minkään arvoinen.»
- (57) Jeesus sanoi: »Isän valtakunta on kuin mies, jolla oli pellossaan [hyvää] siementä. Yöllä hänen vihamiehensä tuli ja kylvi rikkaviljaa hyvän siemenen sekaan. Mies ei sallinut alaistensa kitkeä sitä pois, vaan sanoi: 'Älkää menkö kitkemään rikkaviljaa, ettette repisi samalla pois vehnääkin. Sadonkorjuun aikana rikkavilja erottuu selvästi. Silloin se kitketään ja poltetaan.'»
- (58) Jeesus sanoi: »Onnellinen se ihminen, joka on ponnistellut lujasti ja löytänyt elämän.»
- (59) Jeesus sanoi: »Katselkaa häntä, joka elää, katselkaa niin kauan kuin itse elätte, ettette kuolisi. Kuoltuanne te ette voi nähdä häntä, vaikka haluaisittekin.»
- (60) <He näkivät> erään samarialaisen kantavan karitsaa. Hän oli matkalla Juudeaan. Jeesus sanoi oppilailleen: » <... > tuo mies <... >» He sanoivat Jeesukselle: »Hän aikoo teurastaa ja syödä sen.» Jeesus sanoi heille: »Mies ei kuitenkaan syö sitä elävältä. Hän syö sen vasta, kun hän on teurastanut sen ja siitä on tullut ruumis.» Oppilaat sanoivat: »Miten muuten hän voisi toimiakaan?» Jeesus sanoi heille: »Etsikää te paikkaa, jossa voitte levätä. Muuten teistäkin tulee ruumiita ja teidät syödään.»
- (61) Jeesus sanoi: »Kaksi ateria yhdessä. Toinen heistä kuolee, toinen jää eloon.» Salome sanoi: »Kuka sinä oikein olet? Sinä tulit lepäämään luokseni ja söit pöydästäni niin kuin olisit lähtenyt hänestä, joka on Jeesus sanoi hänelle: »Minä olen syntynyt hänestä, joka on yksi ja muuttumaton. Minulle uskottiin asioita, jotka kuuluvat Isälleni.» <Salome sanoi:> »Minä olen oppilaasi.» <Jeesus sanoi »Siksi sanon: Jos ihminen saavuttaa ykseyden, hänet täytetään valolla. Jo s hän on jakaantunut, hänet täytetään pimeydellä.»
- 62) Jeesus sanoi: »Minä puhun salaisuuteni niille, jotka ovat niiden [arvoisia]. Älä anna vasemman kätesi tietää, mitä oikea kätesi aikoo tehdä.»
- (63) Jeesus sanoi: »Oli rikas mies, jolla oli paljon omaisuutta. Hän sanoi: 'Sijoitan rahani niin, että voin kylvää ja korjata, istuttaa ja täyttää sadolla varastoni. Sitten minulta ei puutu mitään.' Mutta seuraavana yönä, juuri kun hän suunnitteli tätä mielessään, hän kuoli. Jolla on korvat, hän kuulkoon.»
- (64) Jeesus sanoi: »Eräällä miehellä oli tapana kutsua vieraita. Kun hän erään kerran järjesti päivällisen, hän lähetti orjansa esittämään kutsuja. Orja meni ensimmäisen luo ja sanoi hänelle: 'Isäntäni kutsuu sinut juhliinsa.' Mies vastasi: 'Eräät kauppiat ovat minulle velkaa, ja he tulevat luokseni tänä iltana. Minun pitää olla vaatimassa heiltä suorituksia. Suo anteeksi, etten pääse päivälliselle.' Orja meni toisen luo ja sanoi:

'Isäntäni on lähettänyt minut kutsumaan sinua.' Tämä vastasi: 'Olen ostanut talon, ja minua tarvitaan siellä koko päivän. Minulla ei ole aikaa.' Orja meni erään toisen luo ja sanoi: 'Isäntäni kutsuu sinut juhliinsa.' Tämä vastasi: 'Ystävälläni on häät, ja minä järjestän juhla-aterian. En voi mitenkään tulla. Suo anteeksi, etten pääse päivälliselle.' Orja meni vielä erään luo ja sanoi: 'Isäntäni kutsuu sinut juhliinsa.' Tämä vastasi: 'Olen ostanut taloja ja olen menossa keräämään vuokria. Siksi en voi tulla. Suo anteeksi, etten pääse päivälliselle.' Orja palasi ja sanoi isännälleen: 'Kaikilla niillä, jotka kutsuit päivälliselle, on este.' Isäntä sanoi orjalleen: 'Mene teiden varsille ja tuo mukanas ne, jotka satut tapaamaan. He saavat syödä päivällistä kanssani. »Ne, jotka harjoittavat kauppaa, eivät [pääse] Isäni asuinsijoihin.»

(65) Hän sanoi: »Eräällä [liike] miehellä oli viinitarha. Hän uskoi sen vuokraviljelijöiden haltuun, jotta nämä hoitaisivat sitä ja antaisivat hänelle sen, mitä se tuotti. Mies lähetti orjansa viljelijöiden luo saadakseen heiltä viinitarhan tuoton, mutta he ottivat tämän kiinni, löivät häntä ja olivat vähällä tappa hänet. Orja palasi ja kertoi kaiken isännälleen. Isäntä ajatteli: 'Ehkä hän erehtyi miehistä.' Sitten hän lähetti toisen orjan. Viiniviljelijät pieksivät hänetkin. Silloin isäntä tuumi: 'Ehkä he kunnioittavat poikaani', ja lähetti hänet. Mutta koska viljelijät tiesivät hänet viinitarhan perijäksi, he ottivat hänet kiinni ja tappoivat hänet. Jolla on korvat, se kuulkoon! »

(66) Jeesus sanoi: »Näyttäkää minulle kivi, jonka rakentajat hylkäsivät. Se on kulmakivi.»

(67) Jeesus sanoi: »Vaikka ihmisellä olisi kaikki tieto, mutta häneltä silti puuttuu yksi, hänellä ei ole koskaan ollut mitään.»

(68) Jeesus sanoi: »Onnellisia olette te, kun teitä vihataan ja vainotaan. Teidän vainoajanne eivät itse tule löytämään asuinsijaa sieltä, missä he ovat teitä vainonneet.»

(69) Jeesus sanoi: »Onnellisia ovat ne, jotka ovat sydämessään vainottuja. He ovat todella oppineet tuntemaan Isän. Onnellisia ovat nälkäiset, sillä he saavat vatsansa täyteen.»

(70) Jeesus sanoi: »Teidät pelastaa se, mikä on sisimmässänne, jos tuotte sen esiin. Jos teidän sisimmässänne ei sitä ole, se, mikä teiltä puuttuu, vie teidät tuohon.»

(71) Jeesus sanoi: »Minä hajotan [tämän] rakennuksen, eikä kukaan voi rakentaa sitä [...]»

(72) Eräs mies sanoi hänelle: »Käske veljiäni jakamaan isäni omaisuus kanssani.» Jeesus vastasi: »Mies hyvä, kuka minut on pannut jakamaan teidän omaisuuttanne?» Hän kääntyi oppilaidensa puoleen ja sanoi: »Olenko minä muka omaisuuden jakaja? »

(73) Jeesus sanoi: »Satoa on paljon mutta sadonkorjaajia vähän. Pyytäkää siis isäntää lähettämään väkeä elonkorjuuseen.»

(74) Eräs mies sanoi: »Herra, juomakaukalon ympärillä on monia, mutta <kaivo> on tyhjä.»

(75) Jeesus sanoi: »Monet seisovat ovella, mutta vain yksinäiset pääsevät sisälle morsiusluokkoihin.»

(76) Jeesus sanoi: »Isän valtakunta on kuin kauppias, jolla oli paljon myytävää. Kun kauppias kerran löysi helmen, hän viisaana miehenä myi kauppatavaransa ja osti itselleen pelkästään tuon helmen. Etsikää tekin viisaan kauppiaan tavoin katoamatonta ja ikuista aarretta sieltä, minne koit eivät pääse syömään eivätkä madot turmelemaan.»

(77) Jeesus sanoi: »Minä olen valo, joka hallitsee kaikkea. Minä olen kaikki. Minusta kaikki on lähtenyt, ja minun luokseni kaikki on palannut. Halkaiskaa halko, ja minä olen siellä. Kohottakaa kivi, ja sieltäkin minut löydätte.»

(78) Jeesus sanoi: »Miksi lähditte kaupungista? Katsomaanko ruokoa, jota tuuli huojuttaa, miestä, joka pukeutuu hienosti [kuin] kuninkaanne ja suurmiehenne? Heillä on yllään hienot vaatteet, mutta he eivät kykene näkemään totuutta.»

(79) Eräs nainen väkijoukosta sanoi hänelle: »Siunattu se kohtu, joka on sinua kantanut! Siunatut ne rinnat, jotka ovat sinua ravinneet!» Jeesus vastasi [hänelle]: »Siunattuja ovat ne, jotka ovat kuulleet Isän sanan ja todella noudattaneet sitä. Tulee aika, jolloin te sanotte: 'Siunattu se kohtu, joka ei ole lasta kantanut, siunatut ne rinnat, jotka eivät ole imettäneet. »

- (80) Jeesus sanoi: »Joka on tullut tuntemaan maailman, se on löytänyt ruumiin. Joka on löytänyt ruumiin, sille maailma ei ole minkään arvoinen.»
- (81) Jeesus sanoi: »Joka on tullut rikkaaksi, se hallitkoon. Jolla valtaa on, se kieltäköön sen.»
- (82) Jeesus sanoi: »Joka on lähellä minua, se on lähellä tulta. Joka on kaukana minusta, se on kaukana valtakunnasta.»
- (83) Jeesus sanoi: »Kuvat näkyvät ihmiselle, mutta niiden valo kätkeytyy perimmältään siihen kuvaan, joka on Isän valossa. Hän tulee kyllä näkyviin, mutta hänen valonsa kätkee hänen kuvansa.»
- (84) Jeesus sanoi: »Te iloitsette, kun näette kaltaisenne. Mutta kuinka hyvin kestätte sen ilon, kun näette kuvanne, jotka syntyivät ennen teitä ja jotka eivät kuole eivätkä ole näkyviä?»
- (85) Jeesus sanoi: »Vaikka Aadam syntyi suuresta voimasta ja rikkaudesta, hän ei ollut teidän vertaisenne. Jos hän olisi ollut, [hän ei olisi] nähnyt kuolemaa.»
- (86) Jeesus sanoi: »[Ketuilla on kolonsa] ja linnuilla pesänsä, mutta ihmisen pojalla ei ole paikkaa, missä käydä makuulle ja levätä.»
- (87) Jeesus sanoi: »Surkea on se ruumis, joka tarrautuu toiseen ruumiiseen, ja surkea se sielu, joka tarrautuu näihin molempiin.»
- (88) Jeesus sanoi: »Sanansaattajat ja profeetat tulevat luoksenne ja tarjoavat teille sitä, mitä teillä jo on. Tarjotkaa te puolestanne heille sitä, mitä teillä on, niin saatte huomata, että joudutte kysymään itseltänne: 'Milloin he oikein tulevat ja ottavat sen, mikä heille kuuluu?'»
- (89) Jeesus sanoi: »Miksi pesette maljan ulkopuolen? Ettekö käsittä, että sama, joka on tehnyt sisäpuolen, on tehnyt ulkopuolenkin?»
- (90) Jeesus sanoi: »Tulkaa minun luokseni, sillä minun ikeeni on kevyt ja minun herruuteni lempeä. Näin te löydätte levon itsellenne.»
- (91) He sanoivat hänelle: »Kerro meille, kuka olet, että uskoisimme sinuun.» Hän sanoi heille: »Te kyllä tulkitsette taivaan ja maan ilmiöitä, mutta tätä hetkeä ette osaa tulkita ettekä ole oppineet tuntemaan sitä, joka on teidän edessänne.»
- (92) Jeesus sanoi: »Etsikää, niin te löydätte. Haluaisin kertoa teille sen, mistä minulta aikaisemmin kysyitte ja mitä en silloin teille kertonut, mutta nyt se ei teitä kiinnosta.»
- (93) <Jeesus sanoi:> »Älkää antako pyhitettyä koirille, ettei se joutuisi tunkiolle. Älkää heittäkö helmiä sioille, etteivät ne tekisi niistä [...]»
- (94) Jeesus [sanoi:] »Etsijä löytää, ja [kolkuttajalle] avataan.»
- (95) Jeesus sanoi:] »Jos teillä on rahaa, älkää lainatko sitä korkoa vastaan. Lahjoittakaa se sille, jolta ette saa takaisin.»
- (96) Jeesus sanoi: »Isän valtakunta on kuin nainen, joka otti vähän hapatetta, [sekoitti] sen jauhoihin ja leipoi suuria leipoi suuria leipiä. Jolla on korvat, se kuulkoon.»
- (97) Jeesus sanoi: »Isän valtakunta on kuin nainen, joka kantoi täysinäistä jauhoruukkua päänsä päällä. Kun hän kulki tietä [pitkin] ja oli vielä kaukana kotoa, ruukun kädensija särkyi ja jauhot valuivat hänen taakseen tielle. Nainen ei tiennyt siitä mitään, sillä hän ei havainnut vahinkoa. Vasta kun hän saapui kotiinsa ja laski ruukun maahan, hän huomasi sen tyhjäksi.»
- (98) Jeesus sanoi: »Isän valtakunta on kuin mies, joka halusi tappaa mahtavan miehen. Saadakseen selville, olisiko hänen kätensä kyllin vahva, hän veti ensin omassa talossaan miekan esiin ja survaisi sen seinän läpi. Sitten hän surmasi mahtavan miehen.»
- (99) Oppilaat sanoivat hänelle: »Veljesi ja äitisi ovat tuolla ulkona.» Jeesus sanoi heille: »Minun veljeni ja äitini ovat nämä, jotka ovat täällä ja tekevät minun Isäni tahdon. He pääsevät sisälle Isäni valtakuntaan.»

- (100) Jotkut näyttivät Jeesukselle kultarahaa ja sanoivat: »Keisarin virkamiehet vaativat meiltä veroja.» Jeesus vastasi heille: »Antakaa keisarille, mikä keisarille kuuluu, Jumalalle, mikä hänelle kuuluu, ja minulle se, mikä on minun.»
- (101) <Jeesus sanoi:> »Joka ei minun laillani vihaa isäänsä ja äitiään, ei voi olla oppilaani. Joka [ei] minun laillani rakasta [isäänsä ja] äitiään, ei voi olla [oppilaani]. Äitini [...], mutta todellinen [äitini] antoi minulle elämän.»
- (102) Jeesus sanoi: »Voi fariseusta! Hän on kuin koira, joka makaa karjan syöttökaukalossa. Se ei syö itse eikä anna lehmienkään syödä »
- (103) Jeesus sanoi: »Onnellinen se mies, joka tietää, [mistä] päin rosvojoukko yrittää tunkeutua hänen mailleen. Näin hän voi ryhtyä toimeen, koota [alueensa joukot] ja varustautua, ennen kuin rosvot tulevat.»
- (104) Eräät kehottivat Jeesusta: »Rukoile ja paastoa kanssamme tänään!» Jeesus sanoi: »Minkä synnin olen tehnyt? Mikä onnettomuus on kohdannut minua? Vasta sitten on aika paastota ja rukoilla, kun sulhanen lähtee morsiushuoneesta.»
- (105) Jeesus sanoi: »Jos joku tuntee isän ja äidin, häntä pilkataan porton pojaksi.»
- (106) Jeesus sanoi: »Kun teette kaksi yhdeksi, teistä tulee ihmisen poikia. Kun silloin sanotte vuorelle: 'Siirry muualle', niin se siirtyy.»
- (107) Jeesus sanoi: »Valtakunta on kuin paimen, jolla oli sata lammasta. Suurin niistä eksyi. Paimen jätti muut yhdeksänkymmentäyhdeksän ja etsi sitä yhtä, kunnes löysi sen. Kun hän oli nähnyt vaivaa, hän sanoi lampaalle: 'Sinä olet minulle rakkaampi kuin' nämä yhdeksänkymmentäyhdeksän »
- (108) Jeesus sanoi: »Joka haluaa juoda minun suustani, se muuttuu minun kaltaisekseni. Myös minusta tulee hän, ja salaisuudet paljastuvat hänelle.»
- (109) Jeesus sanoi: »Valtakunta on kuin mies, joka ei tiennyt, että hänellä oli kätetty aarre pellossaan. [Kun] hän kuoli, pelto jäi hänen [pojalleen]. Tämäkään ei tiennyt mitään aarteesta. Hän vain peri pellon ja myi sen [pois]. Aarre [paljastui] vasta kun mies, joka osti pellon, alkoi kyntää sitä. Hän ryhtyi lainaamaan rahaa korkoa vastaan, kenelle vain halusi.»
- (110) Jeesus sanoi: »Joka on löytänyt maailman ja tullut rikkaaksi, luopukoon maailmasta.»
- (111) Jeesus sanoi: »Taivaat ja maa kääritään kokoon teidän nähtenne, mutta se, joka saa voimansa ikuisesti elävältä, ei ole näkevä kuolemaa.» Eikö Jeesus sano: »Joka löytää itsensä, sille maailma ei ole minkään arvoinen?»
- (112) Jeesus sanoi: »Voi ruumista, joka turvautuu sieluun! Voi sielua, joka turvautuu ruumiiseen!»
- (113) Hänen oppilaansa kysyivät häneltä: »Milloin valtakunta tulee?» <Jeesus vastasi:> »Se ei tule niin, että sen tulemista voisi tarkkailla. Ei voida sanoa: 'Se on täällä', tai: 'Se on tuolla.' Isän valtakunta on levinyt kaikkialle maailmaan, mutta ihmiset eivät sitä näe.»
- (114) Simon Pietari sanoi heille: »Maria saa lähteä pois joukostamme. Ei naisista ole perimään elämää.» Jeesus sanoi: »Minä johdatan häntä ja teen hänestä miehen. Siten hänestäkin tulee elävä henki, teidän miesten kaltainen. Jokainen nainen, joka tekee itsensä mieheksi, pääsee sisälle taivasten valtakuntaan.»